

KÖZGAZDASÁG.

Buzavalufa és közbofrány.

— Az Ipartestületek Országos Szövetségének közgyűlése. —

Buzaválufa alapijára helyezkedtek a kisiparosok az Ipartestületek Országos Szövetségének tegnap tartott közgyűlésén, kimondván, hogy az iparosok a buzaválufa alapján állapítják majd meg a munkadíjukat. A buzaválufának érvényesítése épp olyan jelszó, mint a kötelező index meghonosítása. Mindkettő a legridegebb osztályozás alapján áll és úgy az egyiknek, mint a másiknak érvényesülése a kegyelemdíjást adná meg amugy is eléggé elviselhetetlen gazdasági viszonyainknak. Mert hogy lehet buzaválufa alapján számítani a mikor az ország lakosságának nagyrésze nem buzaválufa alapján keresi a kenyerét és nem is keresheti az ország teljes leromlása nélkül? És mi köze egyáltalában a buza árának az iparok önköltségéhez, mely egész más komponensekből tevődik össze? Hogy az iparosnak meg kell élni, hogy a drágaságot át kell hárítaniuk a vevőre: ez természetes. Amde ez a drágasági koefficiens befoglalatik a szokásos haszonkvótában, mely a korona mai állása mellett megfelelően nagymennyiségű papirkorontól hasít ki a számbelileg napról-napra nagyobbodó vételárból. Még szerencse, hogy e határozat, mint általában a kongresszusoké, csak akadémikus jelentőségű.

A közgyűlés Pálffy Dániel elnöklésével egynegyed órán át tartott. Üdvözölték Horváth Miklós kormányzót, Bethlen István gróf miniszterelnököt, Rakovszky, Vass és Nagyatádi minisztereket. Kiszárolták azonban a gyűlést kellemetlen incidens zavarta meg. Az ott megjelent Walko kereskedelmi miniszter ugyanis, miután megjegyezte, hogy az elődje által kodifikált ipartörvényt sürgősen revízió alá veszi és minél előbb végrehajtja, hogy azután az ipartestületek gyökeres reformját keresztülvizsgálja és meg fogja valósítani a kézműveskamara kérését, a (mi ugyan elég szerencsétlen gondolati) azzal a kijelentéssel akart a kisiparosoknak örömet szerezni, hogy a közszállításoknál nagyobb mértékben fogja a kézművesipart munkához juttatni. Az ilyenkor szokásos hála és köszönet helyett azonban ez egyszer mérges fámádás következett. Felállt a pécsi iparosok szövetségének alelnöke és kijelentette, hogy az iparosság nem kér többé a közszállításokból, mert nem akar tönkremenni, mint Hegyeshalmi miniszter idején.

Az erre támadt riadalom lecsillapultával Walko Lajos megvédte elődjét. De hiába vették ezt nagy éljenzéssel tudomásul, a miniszter, a szintén jelenlévő Hegyeshalmi Lajos társaságában, otthagytá a kisiparosokat, mint Szent Pál a kisantantot.

A vihar megismétlődött, a mikor ugyancsak a pécsi iparosok szövetségének alelnöke javaslatot tett az Országos Iparos Szövetség megalakítására. Ezt az indítványt újabb viharos jelenetek közepette elvetették. (De miért?)

Határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint a kormányt megkérlik, hogy az iparosság egyéni hitelének kielégítését a Budapesti Kisipari Hitelszövetkezeten keresztül, a szövetségi hitelt kielégítését pedig az Iparosok Középponti Szövetkezetén keresztül, kamatmentes kölcsön folyósításával tegye lehetővé.

A sok hozott határozat közül megemlíthjük még a következőket: Kéri a kormányt, vegye revízió alá az árdrágítás vádjá miatt letartóztatott iparosok és kereskedők dolgait. Felkéri a kormányt, hogy minél előbb vegye fel az iparosságot (?) és a munkásságot a közellátásra szorulóktól listájára. Kéri, hogy munkaközvetítéssel csakis hatóságilag munkaközvetítő foglalkozhassék és hogy a kormány szüntessen be minden másféle munkaközvetítőt. A kézműveskamara kérdésének előkészítésére bizottságot küldtek ki.

Az adók dolgában kéri a fényüzési adók értékhatárának fölemelését, ugyancsak a forgalmi adók körül az iparosság sérelmeinek orvoslását és az egyes termelőcsoportok egyforma arányban való megadóztatását.

Földbirtokpolitikai célra igénybevevett birtokok.

Mint értesülünk, a Földbirtokrendező Biróság a múlt héten a következő birtokokra rendelte el a megváltási eljárást:

Halmaj, Nagykinizs, Kiskinizs és Szentistvánbaksa községek, Andrassy György gróf-éle hitbizományi birtokra. — Berezika község Lichtschein Dezső barcikai és sajkazinczi birtokára. — Vöckönd község a Nagykapornaki Apátság birtokára. — Karcag város Hartvány Imre dr. és társai karcagi, Föld Jenőné, szül. Spiringer Mária báróné füzegyhalmi és a vallásalap dévaványai birtokára. — Mende és Gyömör közs. Coburg Gothai Fülöp Józsiás herceg birtokára. — Gutalláza község Lunkányi Irma, Lujza és Margit birtokára. — Gyanó község Lunkányi nővérek és Schreiber Ignác és felesége birtokára. — Nagybaracska községhez tartozó György pusztai továbbá Hercegszántói Jakosok özv. Rédl Lajosné báróné bécsi lakos és Frigyes kir. herceg birtokára. — Tófej község Sélley Teréz és társai birtokára. — Rádócsfalva község Wiener Sándor pusztaradói és kisvárosi Démi Gerő Andor kisvárosi és Batthyány Zsigmond gróf és Iván egyházasszecsődi és pusztaradói birtokára. — Páty község a telkii apátság birtokára. — Kisbaráthegy, Kisbarátfalu, Nagybaráthegy, Nagybarátfalu községek a csornai prépostság a pannonhalmi apátság és Lévy-Tibor báró és Frigyes birtokára. — Várpalota község Unió bányászati és ipari rt. birtokára.

— 2.6 milliárddal szaporodott az államjegy-forgalom. A magyar kir. Állami Jegyintézet ma tette közzé heti jelentését az 1922. szeptember 7-iki állapotról az augusztus 31-iki álláshoz hasonlítva. A kimutatás szerint szeptember első hetében az államjegy-forgalom 259,556,009 koronával emelkedett. Ekképpen ezidő szerint az államjegyek forgalma 48.839,762.267 K-t tesz. De az új államjegyeken kívül még 52,700,000 K új pénztárjegy is került forgalomba, melyek kívánatra államjegyekre lévén becserelelők az államjegyekkel egyelbírálás alá esnek. A fizetőeszközök teljes szaporulata tehát tulajdonképpen e héten 2,650,256,009 korona. Ebből az összegből az államkincstár ezen a héten egyetlen fillért sem vett igénybe. A jegyforgalom szaporítását elsősorban a leszámítolási hitelszámlára folyósított 1,890,286,661 korona okozta, de hozzájárult a kézzifogó kölcsönök 39,949,400 korona és az egyéb követeléseknek nagymértékű emelkedése is. A zsrószámáról is 1,025,345,109 K került kifizetésre.

— A devizaforgalom korlátozásainak enyhítése tárgyában a Magyar Külkereskedelmi Szövetség szerdán délután 5 órakor a kamara ülésében taggyűlést tart, a melyen a devizaforgalom teljes felszabaddításáig szükséges átmeneti intézkedésekről fognak tanácskozni.

— A mezőgazdasági termények ipari feldolgozása. Az Országos Közéletmező Tanácsnak a mezőgazdasági termények ipari feldolgozásában érdekelt szakbizottságai ma délután Bud János államtitkár elnöklésével tartott ülésükön az árpának sör- és malátagyártásra való felhasználása dolgában úgy határoztak, hogy a belföldi sörszükséglet ellátása tekintetében nem kívánják korlátozásokba míg malátából a múlt évben exportra engedélyezett kontingens legfeljebb egyharmadának a kivételét tartják megengedhetőnek. A cukorrépatermés lehetően teljes mennyiségben dolgoztassék fel cukorra és ezért az ipari szeszgyártás erősen korlátozandó. Kimondták a bizottságok, hogy burgonyadara előállítására engedelmet ne adjanak, keményítőgyártásra legfeljebb a múlt évi termelés fele arányában legyen felhasználható annyi burgonya, a mennyi az ipari előállítására feltétlenül szükséges. A burgonyának szeszgyártásra való felhasználását külön ülésben fogják tárgyalni.

— Itthon akarják nyomni az államjegyeket. Mint értesülünk, a tárgyalások már javában folynak arra nézve, hogy a magyar államjegyeket itthon állítsák elő. A kormány a svájciak bevonását melőzhetőnek tartja, tekintve, hogy a nagy címletű pénzjegyek készítésére vonatkozó eljárás az ő szellemi tulajdonuk. Az Orell és Füssli cég megbízottai itt tartózkodnak a szerződés aláírása céljából.

— A cseh kormány a szokol emelkedése ellen. Bécsből jelentésként tudósítottunk: A kormány értesítette a cseh bankokat, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel gátat fog vetni a szokol további emelkedésének.

— Gyöngye a bécsi Messe. Bécsből táviratozák a Magyar Távirati Irodának: Tegnap volt a Rotundában a bécsi vásár ünnepies megnyitása a szövetségi elnök részvételével. Az őszi vásáron közel 4000 kiállító vesz részt. A részvétel nem olv élénk, mint a múlt esztendőben, különösen Magyarország van gyengén képviselve.

— Németország függő adóssága augusztus végén 330 milliárdot ért el. Ebből 317 milliárd márka kizáróan háromhavi lejáratu leszámított kincstári utalvány.

Értékpapír és valufa.

A korona megváltó árfolyamának másfélpon-tos javulása és a küszöbön álló ellátás ellenére is igen szilárd volt ma a budapesti tőzsde. A nehéz papírok, az egy Ganz-Danubiust kivéve, ugyszól-ván kivétel nélkül emelkedtek, a középpapírok kö-

zül pedig az Izzó mutatott legfeltűnőbb formát, mely átlagos majorizálási vételkedés folyán 8000 koronával drágult. Az Általános Kőszén 135.000-ig (+ 32.000) javult. A kultuszban az Államvasut 700, a Salgó és a Közúti 200 koronával emelkedett, míg a Déli 200, a Rima 225 és a Városi 125 koronával gyengült. A bankpapírok közül a két Hitel 100, a Földhitelbank nagy keresletre 600, a Kereskedelmi 400 koronával drágább. A biztosítók közül az Első Magyar emelkedése 13.000 korona. A malompapírok közül a Király-malom 3000, a Viktória 2500, a Konkordia 2300, a Budapesti 1100 koronával, a Gizella 500 koronával javultak. A bányás-és építőipari papírok piacán az Általános Kőszén vezettet. (+ 32.000). Egyéb emelkedések itt: Beocsini 5000, Magnezit 4000, Urikányi 3500, Kohó 3000, Északi szén 2500, Szászvári 2000, Drasche 1000. A gépipari piacon a Ganz-Danubiust 25.000 koronával és a Fegyver 1500 koronával gyengült. Ellenben a legtöbb más papír emelkedett. Így a Ganz-villamos-sági 5000, Schlick 725 koronával. Gazdasági gép és Csáky 1200 koronával. A közlekedési papírok piacán az Adria 1500, a Levante 500, a Trust 325 koronával emelkedtek. A fapiac igen élénk volt. A Nasici 6000 koronával drágább. Igen szilárd volt mellette a Guttmann, Lignum, Szlavónia, Zentai, O. Fa, Lichtig, Gyengültek a Zabolai és a Hazai Fa. Az ipari papírok piacán nem volt egységes az irányzat. Egyes papírok (főképpen a textilpapírok, a Gumi, Kötő, Papír, Phöbus) valamivel visszamaradtak, a legtöbb helyütt azonban teremes áremelkedések fordultak elő. Így a Cukor 22.000, Stummer 17.000, Részvénysör 14.000, Izzó 8000, Felten 4500, Temési Szesz 3000, Brassói 2700, Gyapjumasó 2600, Telefon 2100, Auer 1400, Kábel 1000, Gáz 1500, Temesi Sör 1600 koronával. Feltűnt az Östermelő 1175 és a Bosnyák Agrárbank 450 koronás áremelkedése.

A déli utótdőzsdén a szilárdság tovább is tartott. Államvasut és Sa'g 43.000, Rima 13.700, Ált. Kőszén 135.000, Urikányi 51.000, Fegyver 44.000, Schlick 6700, Izzó 44.000.

A budapesti értékpapírpiac árai.

Bankok: Iparbank 850—900 (850), Földhitel 4700—5300 (5200), Hazai 800—30 (840), Hermes 570, Magyar hitel 5400—800 (5700), Ingatlan 2880—550 (2500), Forgalmi 630—600, Jelzálog 200—280, Kereskedelmi Hitelbank 700—710, Leszámitol 1200—1180 (1190), Magyar-Olasz 390—400 (390), Városi bank 1000—1100 (1020), Merkur 470—440 (440), Nemzeti 900, Osztrák hitel 1100—250 (1225), Kereskedelmi Bank 15200—15600 (15400).

Takarékpénztárak és biztosítók: Belyárosi 900, Lipótvárosi 370—345 (360), Fővárosi 3300 (3300), Általános takaré 2200, Maktár 3200, Pesti Hazai 39000—40000 (39000), Első magyar bizt. 60000 (60000).

Malmok: Borsodmikolci 13800—14300 (14300), Konkordia 14000—14800 (14500), Első budapesti 18800—19900 (19500), Gizella 8000—8550 (8500), Hungaria 17500—19000 (17700), Pesti Viktória 36800—39000 (28500), Transdanubia 10000—11000 (10500).

Bányák és téglagyárak: Beocsini 36000—41000 (39000), Szentlőrinci 8600—8000 (8000), Cement 13700 (13500), Északmagyarországi 25000—26200 (26500), Szászvári 27000—24500 (25500), Bánya-kohó 38000—35500 (37000), István-téglá 2950—2850 (2850), Kőbányai gőzt. (9000), Drasche 26000—25500 (25500), Magnezit 64500—61000 (63000), Aszfalt 5300 (5000), Általános kőszén 118000—135000 (134000), Kerámia 8800—7900 (7850), Nagybatányi 5700—6025 (5775), Salgó 43600—42300 (43000), Ujlaki 7500—8500 (7700), Urikányi 46000—50000 (48000), Borsodi 14900—15500 (15350).

Nyomdák: Athenaeum 9600—9400 (9400), Globus 2700—500 (2600), Pallas 11800—300 (11300), Révai 2900 (2850).

Vasművek és gépgyárak: Kőburg 9300—450 (9300), Csáky 3950—4150 (4000), Gazdasági gép 8800—9400 (9200), Fegyver 40000—45000 (41500), Ganz-Danubiust 860000—765000 (780000), Ganz villamos 100000—107000 (101000), Györfly-Wolff 3800—500 (3550), Láng 14600—14000 (13900), Lipták 1550—630 (1620), Acél 9000 (9100), Belga 9000—8600 (8600), Motor 3300—3050 (3100), Vagon 9200—8700 (8700), Rima 13975—13450, Roessmann 5250—8500 (6500), Schlick 6250—6600 (6550), Schuller 3900—4200 (4000), Teudloff 3500—4000 (4000), Würner 2900—2750 (2850), Mág. 5300—49, Vegyipar 3000—3050 (3000).

Faipari vállalatok: Merkurfa 750—900 (850), Egyesült 650—750 (800), Fornyirgyár 2600—3000 (2600), Gutmann 10800—12000 (10900), Hazai fa 7950—8500 (8000), Kőrösbányai 1350—1500 (1350), Kronberger 2550—2900 (2800), Lignum 6600—7000 (6800), Magyar-erdő 1250—500 (1275), Magyar Lloyd 2800—900 (2850), Malomsoky 1825—1950 (1800), Nemzeti fa 15500—16500 (15500), Nasici 60000—56000 (58000), Neuschloss-Lichtig 900—1000 (910), Országos fa 2400—600 (2400), Rézbányai 3700—850 (3700), Szlavónia 3500—3900 (3650), Viktória butor 750—850 (800), Zabolai 5375—400 (5350), Zentai 15000—18000 (17000), Új Ófa 15350—17000 (15300).

Közlekedési vállalatok: Adria 42000—39000 (40000), Atlantika 4900—5100 (5000), Közúti 5600—900 (5900), Városi 2000—1900 (1875), Bur 1750—950 (1750), Déli 6300—6000 (6050), Levante 55000—60000 (56500).

REITHOFFER-PNEU
BÁRDI
TELEFON: 148-85
KÖSSUTE LAJOS-UTCA 6.

Bronz- és fa-**CSILLÁROK**

duz. választékban

VILLAMOS főzők és vasalók

szereelési anyagok nagyban és kicsinyben

„ÁLTALÁNOS” GAZDASÁGI ÉS VILLAMOSVÉNY- ÉS VILLAMOSÁGI RT.
Főszék: VII. Vörösmarty-utca 5. Tel.: József 16-14, 16-15.
Fiók: VIII. József-körút 44. sz. Telefon: József 10-46.